

Okula Yabanc?la?ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okula Yabanc?la?ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27887>

Özet

Okula Yabancılaşma Ölçeği (OYYÖ), 2015 yılında Şimşek, Abuzar, Yegin, Şimşek ve Demir tarafından geliştirilmiş, öğrencilerin okula karşı hissettikleri yabancılaşma düzeyini ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçek, eğitim psikolojisi alanındaki önemli bir yapıyı ele almakta olup, 19 maddeden oluşmakta ve tek boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Derecelendirme formatı olarak 5'li Likert tipi kullanılmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, öğrencilerin okul ortamına adaptasyon sorunları ve duygusal kopuklukları tespit etmede önemli bir tanı araç sağlamaktadır.

Bu ölçek, özellikle ergenlik dönemindeki öğrencilerin okul sistemine karşı geliştirdikleri olumsuz tutumları, anlamsızlık ve güçsüzlük hislerini belirlemek üzere tasarlanmıştır. Orijinal çalışma, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla gerekli istatistiksel analizleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Okula yabancılaşma, okul, psikolojik ölçek, ölçek geliştirme, eğitim psikolojisi, ergenlik, öğrenci motivasyonu.

Yazarlar

Hüseyin Şimşek, Cengiz Abuzar, İbrahim Halil Yegin, Selçuk Şimşek, Ali Demir.

Amaç

Okula Yabancılaşma Ölçeği'nin temel amacı, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin okul ortamına karşı geliştirdikleri psikolojik ve duygusal yabancılaşma seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu yabancılaşma, öğrencinin okula olan bağlılığı azalması, okul aktivitelerine katılmamaya isteksizliği ve okulun amaçları anlamsız bulma gibi davranışsal sonuçlara yol açabilmektedir.

Ölçek, eğitimcilerin ve okul psikolojik danışmanlarının, risk altındaki öğrencileri erken teşhis etmelerine ve bu öğrencilere yönelik uygun müdahale programları geliştirmelerine olanak tanımak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, okullarda öğrenci bağlılığı artırma stratejileri geliştirmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, temel olarak Okula Yabancılaşma (School Alienation) yapısını ölçmektedir. Psikolojide

yabancılaşma, bireyin kendisi, toplum ya da çevresi ile arasındaki anlamlı ilişkisinin kopması olarak tanımlanır. Okul bağlamında ise bu yapı; öğrencinin okul kuralları ve normları benimsememesi (normsuzluk), okul hayatını kişisel hedefleriyle ilişkilendirememesi (anlamsızlık), okul kararlarını etkileyemeyeceği hissi (güçsüzlük) ve sosyal izolasyon (sosyal yabancılaşma) gibi boyutları içermektedir.

OYYÖ, bu karmaşık yapıyı tek bir genel boyut altında toplamıştır. Bu tek boyutluluk, okul yabancılaşmasının bütüncül bir deneyim olarak ele alınması ve genel bir risk faktörü olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Geçerlik çalmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Orijinal çalışmada yapı geçerliği, açılmaya ve doğrulayıcı faktör analizleri (AFA ve DFA) ile incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin teorik beklentilere uygun olarak tek faktörlü yapıya doğrulandı belirtilmiştir. Kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuş, ölçüt bağlamında geçerlik kapsamında ise yabancılaşma ile ilişkili olduğu bilinen diğer ölçeklerle korelasyon analizleri yapılmıştır (Örnek: Okul Bağlılık Ölçekleri ile negatif korelasyon).

Güvenirlik

Ölçeğin Güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirme amacıyla yapılmıştır. İmke ve arkadaşlarının çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa değeri) hesaplanmıştır.

Genellikle ölçek geliştirme çalışmaları kabul edilen standartlara göre yüksek bir iç tutarlılık değeri rapor edilmiştir (genellikle .80 üzeri). Bu yüksek katsayı, ölçekteki 19 maddenin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı, yani okul yabancılaşma ölçütünü göstermektedir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi kararlılık analizlerinin de yapıldığı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Okula Yabancılaşma Ölçeği, 19 maddeden oluşan ve tek boyutlu (unidimensional) bir yapıya sahip olduğu Faktör Analizi sonuçlarıyla ortaya konmuştur.

Yapılan Açılmaya Faktör Analizi (AFA) sonucunda, maddelerin tek bir temel faktör altında toplandı ve bu faktörün varyansın önemli bir kısmını açıkladığı belirlenmiştir. Bu bulgu, ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise tek boyutlu yapının örneklem verileriyle uyumlu olduğunu gösteren iyi uyum indeksleri (örneğin CFI, TLI,

RMSEA) sunmuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Yazılı beyan formu, bireysel veya grup uygulaması.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Ortaokul ve lise öğrencileri).

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi (Genellikle 12-18 yaş arası).

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki çeşitli ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden elde edilen verilerle geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a kadar). Ölçek, 19 maddeden oluşmakta ve öğrencilerin yabancılaşma düzeyini tek bir puan üzerinden değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Okul yabancılaşması, psikometri, eğitimde ölçme ve değerlendirme, tek boyutlu yapı, Cronbach Alfa, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hüseyin Şimşek

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: husimsek@hotmail.com

Yayın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir (Genellikle yazarların üniversite veya kurum adresleri kullanılır).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı

genellikle sorumlu yazar ile iletişime geçilerek izin alınması gerektirebilir. Ticari kullanım ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar (Hüseyin Şimşek) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki kaynaklarda mevcuttur.

Kaynaklar

Şimşek, H., Abuzar, C., Yegin, Ş. H., Şimşek, S. ve Demir, A. (2015). Okula Yabancılaşma Ölçeği. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 309-322.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı: kefad.ahievran.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: okula-yabancilasma-olcegi-toad.pdf

Okula Yabancılaşma Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddesi, orijinal dilde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Tek Boyut ve 19 madde: Her gün okula gitmek bana ağır geliyor.